

ข่าวประชาสัมพันธ์

ข้อห้าม

ห้ามมิให้มีการอ้างหรือสรุปเนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์
และรายงานที่เกี่ยวข้องในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงการเผยแพร่ผ่าน
การกระจายเสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นใด
ก่อนวันที่ 6 กันยายน 2011 เวลา 17.00 น. GMT

(ให้เผยแพร่ เวลา 13.00 น. ที่นิวยอร์ก, 19:00 น. ที่เจนีวา,
22:30 น. ที่เดลี และ 02:00 น. - 7 กันยายน ที่โตเกียว)

UNCTAD/PRESS/PR/2011/038

เศรษฐกิจในประเทศพัฒนาแล้วกำลังหมดแรงฟื้นตัว

เศรษฐกิจในประเทศกำลังพัฒนาได้เริ่มฟื้นตัวและเติบโตได้เหมือนช่วงก่อนวิกฤต
แต่ตอนนี้ อาจได้รับผลกระทบทางลบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในประเทศพัฒนาแล้ว

6 กันยายน 2554 -- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) หรือ ITD
ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations
Conference on Trade and Development หรือ UNCTAD) ให้เป็นผู้แทนจัดงานเปิดตัวรายงาน
การค้าและการพัฒนา 2011 (Trade and Development Report 2011) ในประเทศไทย เพื่อ
เผยแพร่ข้อมูลด้านการค้าและการพัฒนาของโลก

UNCTAD รายงานว่า การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในประเทศพัฒนาแล้วอาจกำลังสู่จุดสิ้นสุด เนื่องจาก
อุปสงค์ภายในประเทศของภาคเอกชนยังคงอ่อนแอ และกลับมีการใช้มาตรการทางการคลังแบบหด
ตัวหรือประหยัดรัดเข็มขัดเข้ามาแทนนโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ
เนื่องจากรัฐบาลพยายามที่จะเรียกความเชื่อมั่นของตลาดการเงินกลับคืนมาให้ได้ ในทางตรงกันข้าม
เศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนายังคงรักษาเส้นทางการเติบโตทางเศรษฐกิจไว้ได้โดยการพึ่งพาและ
อุปสงค์ภายในประเทศเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เหล่าประเทศกำลังพัฒนาจะต้องเผชิญกับความไม่มี
เสถียรภาพทางการเงิน และการเคลื่อนย้ายเงินทุนเพื่อการเก็งกำไรที่เกิดขึ้นในประเทศพัฒนาแล้ว
และคงจะหนีไม่พ้นที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศที่
พัฒนาแล้ว

วันนี้ UNCTAD ได้เผยแพร่รายงานการค้าและการพัฒนา 2011: ความท้าทายทางนโยบายหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก ออกมา รายงานแสดงว่าหลังจากการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วหลังวิกฤต เศรษฐกิจโลกกำลังชะลอตัวลงจากเคยมีอัตราการเจริญเติบโตชะลออยู่ที่ประมาณร้อยละ 4 ในปี 2010 ได้ลดลงเหลือประมาณร้อยละ 3 ในปี 2011 เศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา จะเติบโตได้ดีและมีแนวโน้มที่จะกลับมาเจริญเติบโตได้เหมือนในช่วงก่อนวิกฤต โดยกำลังขยายตัวในอัตรามากกว่าร้อยละ 6 ในปีนี้ ตรงกันข้าม เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วจะเติบโตเพียงร้อยละ 1.5 ถึงร้อยละ 2 ในปี 2011 ส่วนประเทศที่ระบบเศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนผ่านยังคงฟื้นตัวต่อไปหลังจากตกต่ำอย่างหนักในปี 2009 โดยมีอัตราการเจริญเติบโตที่ประมาณร้อยละ 4

หลังจากที่แรงกระตุ้นช่วงแรกจากวงจรสินค้าคงคลัง และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลค่อยๆ หายไปตั้งแต่กลางปี 2010 ความอ่อนแอจากปัจจัยพื้นฐานในการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วก็ปรากฏชัดขึ้นมา เพียงแค่อุปสงค์ของภาคเอกชนอย่างเดียวจะไม่เพียงพอที่จะรักษาแรงส่งจากมาตรการเหล่านี้ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจฟื้นตัวได้ เนื่องจากภาวะการว่างงานยังคงสูงอยู่ และค่าจ้างแรงงานยังคงแน่นิ่งอยู่ นอกจากนี้ หนี้ครัวเรือนยังคงสูงเช่นกัน และธนาคารทั้งหลายต่างก็ลังเลที่จะปล่อยสินเชื่อระลอกใหม่ ตรงนี้เอง ที่การขยับปรับเปลี่ยนเชิงโดยการตัดสินใจใช้นโยบายการเงินและการคลังที่เข้มงวดอาจเป็นความเสี่ยงอย่างมากที่จะทำให้ประเทศพัฒนาแล้วต้องประสบกับภาวะเศรษฐกิจที่มีอัตราการเจริญเติบโตต่ำเป็นเวลานานออกไป – ถ้าไม่หดตัวไปเลยเสียทีเดียว

ในประเทศสหรัฐอเมริกา การฟื้นตัวชะงักงันมาระยะหนึ่งแล้ว เนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศไม่กระเตื้อง เพราะค่าจ้างแรงงานและภาระการจ้างงานยังคงแน่นิ่งจากผลของอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเป็นประวัติการณ์ในอนาคตอันใกล้ประกอบกับการกระตุ้นทางการคลังที่อ่อนตัวลง โอกาสที่จะกลับเข้าสู่วิถีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับที่น่าพอใจโดยเร็วหน้านั้นน่าจะเป็นไปได้ยาก ในญี่ปุ่น การฟื้นตัวชะลอตัวลง เนื่องจากผลกระทบทางลบของห่วงโซ่การผลิตที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และภาวะชะงักงันด้านพลังงาน เนื่องจากภัยธรรมชาติแผ่นดินไหวครั้งรุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์สึนามิเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ในสหภาพยุโรป รายได้ของคนทำงานยังคงต่ำอยู่เช่นเดียวกับอุปสงค์ในประเทศ จากภาวะวิกฤตเงินยูโรที่ยังแก้ไม่ตก กอปรกับภาวะวิกฤตอย่างรุนแรงในตลาดตราสารหนี้ที่เกิดขึ้นมาอีกในไตรมาสที่สองของปี 2011 และความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้มาตรการประหยัดรัดเข็มขัดทางการคลังในประเทศต่างๆ ทั่วยุโรป จึงมีความเสี่ยงสูงที่ยูโรโซนหรือกลุ่มประเทศที่ใช้เงินยูโรจะยังเป็นตัวฉุดหลักไม่ให้เศรษฐกิจโลกเติบโต อันที่จริงแล้ว การที่ตลาดหุ้นทรุดตัวอย่างกะทันหันเมื่อเร็วนี้ๆ สะท้อนถึงความเป็นไปได้อย่างมากที่ภาวะการเติบโตทางเศรษฐกิจจะแย่งลง

การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างแข็งแกร่งยังคงมีในภูมิภาคที่กำลังพัฒนา ยกเว้นทวีปแอฟริกาเหนือ ตลาดแรงงานที่ดีขึ้น และแรงสนับสนุนจากภาครัฐบาลอย่างต่อเนื่องช่วยให้การลงทุนและอุปสงค์ในประเทศฟื้นตัวได้ต่อไป ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งยังคงมี

อัตราการเจริญเติบโตของจีดีพีที่สูงที่สุด คือกว่าร้อยละ 7 ในปี 2011 – ซึ่งเศรษฐกิจในภูมิภาคเหล่านี้
อุปสงค์ภายในประเทศมีบทบาทในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคนี้
ยังคงเผชิญกับภาวะการชะลอตัวลงอยู่บ้างจากผลทางลบของห่วงโซ่การผลิตในประเทศญี่ปุ่น สภาวะ
การเงินที่รัดตัวขึ้น และอุปสงค์ที่อ่อนตัวลงในตลาดส่งออกสำคัญบางแห่ง สำหรับในภูมิภาคลาติน
อเมริกา ยังมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างแข็งแกร่งที่เกือบอัตราร้อยละ 5 ซึ่งถูกกระตุ้นด้วยอุป
สงค์ทั้งด้านการบริโภคและการลงทุน และด้วยผลได้จากสัดส่วนราคาในการค้าระหว่างประเทศ
ประเทศเขตอเมริกากลางและแถบแคริบเบียน การเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มากเท่าในลาตินอเมริกา
เนื่องจากประเทศเหล่านี้ต้องพึ่งพาการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศในแถบ
แอฟริกาถึงซาฮารา เศรษฐกิจน่าจะเติบโตต่อไปในอัตราการเจริญเติบโตเดียวกับในปี 2010 – คือ
เกือบร้อยละ 6 – อันเป็นผลเนื่องมาจากผลได้จากเงินโอนไหลทางการค้า การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน
และนโยบายการคลังแบบขยายตัว การฟื้นตัวในการลงทุนและการบริโภคของครัวเรือนจะช่วยให้
เศรษฐกิจยังคงฟื้นตัวต่อไปในประเทศที่เศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนผ่าน ซึ่งในประเทศเหล่านี้ รายได้ที่ใช้
จ่ายได้จริง (หลังหักภาษี) ของประเทศได้เพิ่มขึ้น ในบางกรณีเป็นเพราะเงินโอนไหลทางการค้าที่ดีขึ้น และ
บางกรณีก็เป็นเพราะการโอนเงินกลับบ้านเกิดของคนงานที่ทำงานในต่างแดน

ถึงแม้การเติบโตในประเทศกำลังพัฒนาจะเริ่มพึ่งพาการขยายตัวของตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น
เรื่อยๆ ประเทศเหล่านี้ก็ยังเผชิญกับความเสี่ยงจากภายนอกที่สำคัญๆอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจที่
อ่อนแอในประเทศพัฒนาแล้ว และการขาดการปฏิรูปอย่างมีนัยสำคัญในตลาดการเงินระหว่าง
ประเทศ ดังนั้น ประเทศเหล่านี้จึงยังคงเสี่ยงที่จะต้องเผชิญกับภาวะซอกทางการค้าและในระบบ
การเงิน ซึ่งจะมีผลอย่างใหญ่หลวงต่อปริมาณการส่งออก และต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์หลักๆ
เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในปี 2008

การค้าระหว่างประเทศในสินค้าและบริการติดตัวกลับอย่างมากในปี 2010 หลังจากที่ตกต่ำถึงที่สุด
เป็นประวัติการณ์นับตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา คาดกันว่า ในปี 2011 ปริมาณการค้า
ระหว่างประเทศจะกลับไปอยู่ที่ตัวเลขหลักเดียวหลังจากที่มีอัตราการเจริญเติบโตถึงร้อยละ 14 ในปี
2010 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้ว การฟื้นตัวของการค้าในประเทศกำลัง
พัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าในประเทศพัฒนาแล้ว สถานการณ์จึงสะท้อนให้เห็นเป็น “การฟื้นตัว
ด้วยความเร็วสองระดับในอัตราการเจริญเติบโตของจีดีพี”

ราคาสินค้าโภคภัณฑ์เริ่มฟื้นตัวมาตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปี 2009 โดยพุ่งขึ้นจากช่วงกลางปี 2010
จนถึงต้นปี 2011 และเจอกับภาวะผกผันตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปี 2011 ราคาที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่ง
เกิดขึ้นตามการฟื้นตัวของอุปสงค์และภาวะซอกด้านอุปทาน ตลอดจนการลงทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้น
ในสินค้าโภคภัณฑ์ เมื่อเร็วๆ นี้เอง ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ตกลงได้สะท้อนให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงการ
เปลี่ยนแปลงทางลบที่เกิดขึ้นกับความเชื่อมั่นของนักลงทุนทางการเงิน

การใช้มาตรการลดอุปสงค์ภายในประเทศเพื่อตอบสนองกับราคาสินค้าโภคภัณฑ์สูงเป็นแนวคิดที่ไม่เหมาะสม และเป็นอันตรายต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยไม่ได้ช่วยลดภาวะเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญ การตัดสินใจใช้นโยบายรายได้ที่ให้ค่าจ้างแรงงานก้าวหน้าไปอย่างสอดคล้องกับผลผลิตภาพ อาจจะเป็นวิธีที่สมเหตุสมผลมากกว่า ที่จะควบคุมแรงกดดันจากภาวะเงินเฟ้อ และเพื่อส่งเสริมให้อุปสงค์ภายในประเทศเติบโตในเวลาเดียวกัน

การควบคุมดูแลในระบบการเงินและการประสานงานด้านเศรษฐกิจมหภาคของโลกอย่างไม่เต็มกำลัง

รายงานกล่าวว่า หลังจากที่น่าานาประเทศประสบความสำเร็จในการรับมือกับวิกฤต ช่วงปี 2008 - 2009 ด้วยความร่วมมือร่วมมือกันเป็นอย่างดี ความร่วมมือระหว่างประเทศภายในกลุ่มประเทศ G-20 ก็ไปไม่ถึงไหนในเรื่องการควบคุมดูแลในระบบการเงิน และการประสานงานด้านเศรษฐกิจมหภาคของโลก ภายหลังจากการหดตัวเนื่องจากวิกฤต ความไม่สมดุลในเศรษฐกิจโลกเกิดขึ้นอีกครั้งในปี 2010 และ 2011 ถึงแม้ว่าความไม่สมดุลนั้นยังคงอยู่ต่ำกว่าระดับก่อนวิกฤตมากในแง่ของจีดีพีของแต่ละประเทศ เนื่องจากการเจริญเติบโตของจีดีพีส่วนใหญ่พึ่งพาแรงขับเคลื่อนจากบทบาทของอุปสงค์ในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศเศรษฐกิจใหม่อย่างจีนและรัสเซียซึ่งมีการเกินดุลอย่างมาก จึงรักษาข้อผูกพันของตนที่จะช่วยลดความไม่สมดุลในเศรษฐกิจโลกดังกล่าว ซึ่งสถานการณ์นี้ตรงกันข้ามกับเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วสำคัญๆที่มีการเกินดุล - กล่าวคือ เยอรมนีและญี่ปุ่น - ในสองประเทศนี้ การส่งออกสุทธิยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อจะได้ควบคุม การเคลื่อนย้ายเงินทุนเพื่อการเก็งกำไรได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อหลีกเลี่ยงอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศที่ไม่เป็นไปตามครรลอง ความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและความเปราะบางทางการเงินที่จะเกิดขึ้นตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาซึ่งจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนดังกล่าว ความเสี่ยงที่จะต้องเจอกับความวิกฤติทางการเงินและภาวะเศรษฐกิจถดถอยอีกนี้ น่าจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีประสิทธิผลมากขึ้น ในการพยายามที่จะบรรลุภาวะสมดุลของการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนในเศรษฐกิจโลก

*** ** ***

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

ชั้น 8 อาคารวิทย์พัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ฯ 12

ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์: +66 (0) 2216 1894-7

โทรสาร: +66 (0) 2216 1898-9

เว็บไซต์: www.itd.or.th